

## **Social- och hälsovårdsutskottet**

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om besvärsnämnderna för ärenden som gäller utkomstskydd**

### **INLEDNING**

#### ***Remiss***

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om besvärsnämnderna för ärenden som gäller utkomstskydd (RP 74/2017 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande.

#### ***Utlåtande***

Utlåtande har lämnats av

- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 5/2017 rd

#### ***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- regeringsråd Erik Strömberg, social- och hälsovårdsministeriet
- äldre regeringssekreterare Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
- ordförande Silja Romo, Besvärsnämnden för social trygghet
- byråchef Olli Häkkinen, Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- SOSTE Finlands social och hälsa rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

### **PROPOSITIONEN**

Regeringen föreslår att lagen om besvärsnämnden för social trygghet, lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden ändras och att kapitlet om besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden i lagen om utkomstskydd för arbetslösa upphävs. Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska anslutas till besvärsnämnden för soci-

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

al trygghet. Samtidigt ändras det finska namnet på besvärsnämnden till sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta i stället för sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta. Nämndens svenska namn ändras inte.

Dessutom förenhetligas behörighetsvillkoren för medlemmarna i alla besvärsnämnder för ärenden som gäller utkomstskydd. Avgångsåldern för medlemmarna i besvärsnämnderna höjs till 70 år. Det föreslås också att det till lagarna om besvärsnämnderna ska fogas bestämmelser med anledning av det elektroniska ärendehanteringssystemet och att det görs vissa andra ändringar.

Den centrala målsättningen med ändringarna är att effektivisera besvärsnämndernas verksamhet och att samordna lagstiftningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2018.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Social- och hälsovårdsutskottet anser att det är befogat att slå ihop nämnderna. Besvären till besvärsnämnden för social trygghet och till besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden har ökat kraftigt de senaste åren, och det har lett till att handläggningstiderna blivit längre. Syftet med den föreslagna sammanslagningen är att få bukt med ökningen i de administrativa kostnaderna för att mer resurser ska kunna avsättas för handläggning av besvär. Sammanslagningen ger kostnadsvinster bland annat genom att överlappningar i vissa administrativa uppgifter och upphandlingar och i kostnader för informationssystem kan undanröjas. Dessutom kan en del kostnadsvinster uppnås via effektivare användning av arbetslokaler.

Det är enligt utskottet viktigt att sammanslagningen planeras i god tid så att verksamheten kan starta genast 2018 och den administrativa reformen inte ska påverka de sökandes situation.

### *Besvärsnämndens sammansättning vid avgörande*

Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden är första besvärnsinstans dels i ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa, dels i andra ärenden som anges särskilt i lag. Där ingår bland annat ärenden som gäller lönegaranti och altemneringsledighet. Målet med sammanslagningen är enligt uppgift inte att ändra behörighetskraven för de nämndmedlemmar som deltar i avgörandet av ärenden eller att ändra den nuvarande sammansättningen vid avgörande, bortsett från att det föreslås att besvärsnämnden för social trygghet har en lagfaren medlem mindre när den behandlar ärenden som i dag behandlas av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden.

I sitt utlåtande noterar arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att lydelsen i de föreslagna 3, 9 och 9 a § i lagen om besvärsnämnden för social trygghet leder till att ärenden som gäller lönegaranti och altemneringsledighet i fortsättningen handläggs i en sektionssammansättning utan medlemmar som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden. Det innebär således

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

en väsentlig avvikelse från nuläget, påpekar utskottet. När ärenden som gäller lönegaranti och al-  
tneringsledighet avgörs, behövs det samma typ av specialkompetens som när utkomtskydds-  
ärenden avgörs. Också ärenden som gäller lönegaranti och al-  
tneringsledighet bör avgöras i en  
sammansättning som motsvarar den som i dag tillämpas och där det alltså ingår två medlemmar  
som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden, framhåller arbetslivs-  
och jämställdhetsutskottet. Enligt det utskottet bör social- och hälsovårdsutskottet föreslå att be-  
stämmelserna om medlemmarnas behörighet och förordnande av medlemmar och bestämmelser-  
na om besvärsnämndens sammansättning vid avgörande preciseras så att den sammansättningen  
vid behandling av ärenden som gäller lönegaranti och al-  
tneringsledighet samt vuxenutbild-  
ningsstöd och yrkesexamensstipendium är densamma som vid behandling av utkomtskydds-  
ärenden.

Social- och hälsovårdsutskottet framhåller att det finns en del andra ärenden än de som arbets-  
livs- och jämställdhetsutskottet nämner som behandlas i besvärsnämnden för utkomtskydds-  
ärenden och kan jämföras med utkomtskyddsärenden. Dessutom kan det hända att förmånsbe-  
stämmelserna ändras i framtiden och att lagstiftningen kommer att innefatta fler förmåner som är  
jämförbara med utkomtskyddsärenden. För att lagen om besvärsnämnden för social trygghet inte  
samtidigt ska behöva ändras varje gång föreslår utskottet att lagen inte ska ha någon detaljerad  
förteckning över alla de ärenden som besvärsnämnden för utkomtskyddsärenden för närvarande  
handlägger. I stället föreslår utskottet att det i paragrafen sägs att nämnden i den aktuella sam-  
mansättningen utöver utkomtskyddsärenden också behandlar ärenden som är jämförbara med  
dem. Till denna kategori hör åtminstone de ärenden som nämnden för utkomtskyddsärenden  
handlägger i dagens läge, nämligen arbetslöshetsförmåner enligt lagen om utkomtskydd för ar-  
betslösa (1290/2002), lönegarantiärenden enligt lönegarantilagen (866/1998), al-  
tneringsersätt-  
ningar enligt lagen om al-  
tneringsledighet (1305/2002), medlemskap i arbetslöshetskassor en-  
ligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbild-  
ningsstöd (1276/2000), yrkesexamensstipendier enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),  
uttag av arbetsgivares självriskpremier för utkomtskydd för arbetslösa enligt lagen om finansie-  
ring av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och kostnadsersättningar till arbetssökande enligt la-  
gen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

### *Redogörelse för bindningar*

Social- och hälsovårdsutskottet påpekar att lagförslagen saknar bestämmelser om skyldighet för  
nämndmedlemmarna att uppge bindningar. Den 1 januari 2016 trädde en ändring (RP 104/2014  
rd) av lagen om försäkringsdomstolen (132/2003) i kraft som innebar att ledamöter med uppgif-  
ten som bisyssla blev skyldiga att redogöra för sina bindningar. Lagen om försäkringsdomstolen  
har senare upphävts genom domstolslagen (673/2016). Bestämmelserna om redogörelse för bind-  
ningar ingår nu i 17 kap. 17 § i domstolslagen, och den paragrafen hänvisar till 11 kap. 12 § i sam-  
ma lag, som föreskriver om skyldighet för den som utnämns till domare att redogöra för sina bind-  
ningar.

I en arbetsgruppspromemoria om systemet med försäkringsläkare (Social- och hälsovårdsminis-  
teriets rapporter och promemorior 2014:1) sägs det att det funnits vissa tvivel beträffande hur  
oberoende och oavhängiga besvärsnämnderna för utkomtskydd är. För att skingra misstankarna  
bör större avseende fästas vid läkarnas och andra medlemmars bindningar, och bindningarna bör

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

redovisas öppet, ansåg arbetsgruppen. Enligt promemorian ingår det redan nu i social- och hälsovårdsministeriets praxis att begära att personer som föreslås till medlemmar i besvärsnämnderna redovisar för sina bindningar innan de utnämns. För att befästa denna praxis är det befogat att i lagen ta in bestämmelser om skyldighet att redogöra för bindningar. Detta ökar öppenheten och insynen i nämndernas beslut, menar utskottet.

Följaktligen föreslår utskottet att det genom en hänvisning till 17 kap. 17 § i domstolslagen föreskrivs om skyldighet för medlemmar i besvärsnämnderna för social trygghet, arbetspensionsärenden och olycksfallsärenden att redogöra för sina bindningar. Skyldigheten ska gälla alla medlemmar. Hänvisningen föreslås bli intagen som ett nytt 4 mom. i 3 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden, som ett nytt 5 mom. i 5 § i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden och som ett nytt 6 mom. i 3 § i lagen om besvärsnämnden för social trygghet (också i fortsättningen lag om besvärsnämnden för social trygghet på svenska, men laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta på finska).

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 4 i proposition RP 74/2017 rd utan ändringar.*

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 74/2017 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

### *Utskottets ändringsförslag*

## 1.

## Lag

### om ändring av lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) 2 och 4 §, 8 § 2—4 mom., 11 § 2 mom., rubriken för 12 § samt 14 § 1 mom.,

av dem 2 § sådan den lyder i lagarna 1333/2011 och 1218/2016, 4 §, 8 § 4 mom. och 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1298/2006, 8 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1318/2010, rubriken för 12 § sådan den lyder i lag 805/2015 och 14 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1333/2011, samt

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

fogas till 3 §, sådan den lyder i lagarna 1333/2011 och 1218/2016, ett nytt 4 mom., till 8 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1298/2006 och 1318/2010, ett nytt 5 mom. och till 12 §, sådan den lyder i lag 805/2015, nya 5 och 6 mom. som följer:

### 2 §

#### *Besvärsnämndens ordförande och medlemmar*

Besvärsnämnden har en ordförande med uppdraget som huvudsyssla och minst tre vice ordförande med uppdraget som bisyssla. Ordföranden med uppdraget som huvudsyssla leder besvärsnämnden och svarar för dess verksamhet, övervakar att lagtolkningen är enhetlig i nämndens avgöranden och svarar för besvärsnämndens administrativa ärenden. Närmare föreskrifter om uppgifterna för ordföranden med uppdraget som huvudsyssla finns i arbetsordningen.

Utöver ordföranden och vice ordförandena ska besvärsnämnden dessutom ha minst 18 andra medlemmar med uppdraget som bisyssla. Av medlemmarna med uppdraget som bisyssla ska minst

- 1) fyra medlemmar vara läkare,
- 2) fyra medlemmar vara jurister,
- 3) åtta medlemmar vara insatta i förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden,
- 4) en medlem vara förtrogen med företagaverksamhet,
- 5) en medlem vara förtrogen med lantbruksföretagarverksamhet.

Ordföranden, vice ordförandena och juristmedlemmarna ska ha avlagt examen som ger behörighet för domartjänst och vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor. Ordföranden och vice ordförandena ska dessutom vara förtrogna med i synnerhet de förmånssystem som behandlas i nämnden och ordföranden ska ha i praktiken visad ledarförmåga. Läkarmedlemmarna ska vara legitimerade läkare. De övriga medlemmarna ska vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor.

Ordföranden och vice ordförandena har en gemensam suppleant på vilken tillämpas bestämmelserna om vice ordförande i denna lag. Ett tillräckligt antal suppleanter ska förordnas för de övriga medlemmarna med iakttagande av bestämmelserna om förordnande av medlemmar i 3 §. Vad som i denna lag föreskrivs om medlemmarna i besvärsnämnden och om behörigheten för dem tillämpas även på suppleanterna.

Ordföranden, vice ordförandena och de övriga medlemmarna handlar under domaransvar.

### 3 § (Ny)

#### *Förordnande av ordförandena och medlemmarna*

---

Medlemmarna i besvärsnämnden är skyldiga att lämna redogörelse för sina bindningar på det sätt som det föreskrivs i 17 kap. 17 § i domstolslagen (673/2016) om sakkunnigledamöters skyldighet att lämna redogörelse för sina bindningar. (Nytt 4 mom.)

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

### 4§

#### *Befrielse från medlemskap i besvärsnämnden och avgångsålder*

På rätten för besvärsnämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar att kvarstå i uppdraget tillämpas vad som föreskrivs om rätten för innehavare av domartjänst att kvarstå i tjänsten. Besvärsnämndens ordförande, vice ordförande och övriga medlemmar är skyldiga att avgå vid utgången av den månad under vilken de fyller 70 år. Om en plats som vice ordförande eller som annan medlem med uppdraget som bisyssla i besvärsnämnden blir ledig under mandatperioden, förordnas en efterträdare för återstoden av perioden.

### 8§

#### *Besvärsnämndens sammansättning vid avgörande*

---

En sektion som behandlar besvärssärenden är beslutför när sektionens ordförande, en juristmedlem, en läkarmedlem samt två medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden är närvarande. En ytterligare förutsättning för beslutförheten är att

1) en medlem som är förtrogen med företagarkerksamhet är närvarande vid behandlingen av ett ärende vars avgörande i väsentlig grad är beroende av tillämpningen av lagen om pension för företagare (1272/2006) eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den,

2) en medlem som är förtrogen med lantbruksföretagarverksamhet är närvarande vid behandlingen av ett ärende vars avgörande i väsentlig grad är beroende av tillämpningen av lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006), lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994), lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990), lagen om avträdelsepension (16/1974), lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992), lagen om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling (1297/1994) eller av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa.

En sektion är beslutför också när ordföranden och minst två andra medlemmar är närvarande vid sektionens sammanträde, om alla de medlemmar som enligt 2 eller 5 mom. ska vara närvarande vid behandlingen av ett ärende skriftligen eller genom en anteckning i det elektroniska systemet för behandling av ärenden före sammanträdet har förenat sig om föredragandens framställning och beslutsförslag och även de närvarande medlemmarna intar samma ståndpunkt.

En förutsättning för en sektions beslutförhet är dessutom att högst hälften av de närvarande medlemmarna är medlemmar som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden, medlemmar som är förtrogna med lantbruksföretagarverksamhet och medlemmar som är förtrogna med företagarkerksamhet och att den ena av de två i 2 mom. 1 och 2 punkten nämnda medlemmarna som är förtrogna med förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden har förordnats på framställning av arbetsgivarföreningarnas mest representativa centralorganisationer och den andra på framställning av arbetstagarnas och tjänstemännens fackföreningars mest representativa centralorganisationer.

Vid behandlingen av ett ärende vars avgörande inte beror på medicinska aspekter är sektionen med avvikelse från 2 mom. beslutför när ytterligare en juristmedlem är närvarande i stället för läkarmedlemmen.

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

### 11 §

#### *Plenum*

---

Plenum är beslutfört när ordföranden eller en vice ordförande samt minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. I ärenden som gäller fastställande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet för förvaltningssektionen är plenum beslutfört när minst hälften av de ojäviga medlemmarna är närvarande. En förutsättning för plenums beslutförhet när besvärärenden avgörs är dessutom att högst hälften av de närvarande medlemmarna är medlemmar som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och på arbetsmarknaden, medlemmar förtrogna med lantbruksföretagarverksamhet och medlemmar förtrogna med företagaverksamhet. För medlemmarna gäller då dessutom vad som föreskrivs i 8 §.

### 12 §

#### *Tillämpning av förvaltningsprocesslagen, delgivning och sändande av handlingar*

---

Ett beslut av besvärsnämnden delges så att det sänds per post genom brev till mottagaren under den adress som mottagaren har uppgett. Ändringssökanden anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress som sökanden har uppgett, om inte något annat visas.

Pensionsanstalterna är skyldiga att avgiftsfritt sända besvärsnämnden handlingar i den form som besvärsnämnden kräver.

### 14 §

#### *Förvaltningsärenden*

I förvaltningssektionen behandlas besvärsnämndens förvaltningsärenden enligt arbetsordningen. Besvärsnämndens ordförande, eller vid förhinder för denne en av vice ordförandena, sammankallar förvaltningssektionen och är ordförande för sektionen. Övriga medlemmar i sektionen är besvärsnämndens vice ordförande. Dessutom utser besvärsnämndens plenum till förvaltningssektionen en medlem som utses av och bland de medlemmar i besvärsnämnden som förordnats på framställning av arbetsgivarorganisationerna, en medlem som utses av och bland de medlemmar som förordnats på framställning av arbetstagarnas och tjänstemännens centralorganisationer och en medlem som utses av och bland de medlemmar som förordnats på framställning av företagarorganisationerna och lantbruksföretagarorganisationerna eller bland deras suppleanter.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

På den som förordnats till medlem av nämnden före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 2 § i den lydelse den hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 12 § 6 mom. tillämpas från och med den 1 april 2018.

2.

## Lag

### om ändring av lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om besvärsnämnden för olycksfallsärenden (1316/2010) 2 § 3 mom., 3 §, 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 2 mom., 9 § 3 mom., 12 § 2 mom. och 13 § och  
*fogas* till 2 § ett nytt 4 mom., **till 5 § ett nytt 5 mom.** och till 14 §, sådan den lyder i lag 804/2015, ett nytt 7 mom. som följer:

#### 2 §

##### *Besvärsnämndens medlemmar*

---

Ordföranden och vice ordförandena har en gemensam suppleant på vilken tillämpas det som i denna lag föreskrivs om vice ordförande. Ett tillräckligt antal suppleanter ska förordnas för de övriga medlemmarna med iakttagande av bestämmelserna om förordnande av medlemmar i 5 §. Vad som i denna lag föreskrivs om medlemmarna i besvärsnämnden och om behörigheten för dem tillämpas på suppleanterna.

Ordföranden, vice ordförandena och de övriga medlemmarna handlar under domaransvar.

#### 3 §

##### *Behörighetsvillkor för medlemmarna*

Ordföranden, vice ordförandena och de lagfarna medlemmarna ska ha avlagt examen som ger behörighet för domartjänst och vara förtroga med socialförsäkringsfrågor. Ordföranden och vice ordförandena ska dessutom vara förtroga med i synnerhet de förmånssystem som behandlas i nämnden. Ordföranden ska ha i praktiken visad ledarförmåga. Läkarmedlemmarna ska vara legitimerade läkare. De övriga medlemmarna ska vara förtroga med socialförsäkringsfrågor.



## Betänkande ShUB 8/2017 rd

### 5§

#### *Förordnande av besvärsnämnden*

På framställning av social- och hälsovårdsministeriet utnämner statsrådet besvärsnämndens ordförande tills vidare och de övriga medlemmarna för högst fem år i sänder.

---

Medlemmarna i besvärsnämnden är skyldiga att lämna redogörelse för sina bindningar på det sätt som det föreskrivs i 17 kap. 17 § i domstolslagen (673/2016) om sakkunnigledamöters skyldighet att lämna redogörelse för sina bindningar. (Nytt)

### 6§

#### *Domarförsäkran och avgångsålder*

Besvärsnämndens medlemmar ska när de tillträder sitt uppdrag avge domarförsäkran, om de inte har gjort det tidigare. Bestämmelser om domarförsäkran finns i 1 kap. 7 § i domstolslagen (673/2016).

Medlemmarna är skyldiga att avgå vid utgången av den månad under vilken de fyller 70 år.

### 7§

#### *Föredragande*

---

Föredragandena ska ha avlagt examen som ger behörighet för domartjänst. Närmare bestämmelser om föredragandenas uppgifter finns i arbetsordningen.

### 9§

#### *Beslutförhet i en sektion*

---

En sektion är beslutför också när sektionens ordförande och minst två andra medlemmar är närvarande, förutsatt att de av sektionens medlemmar som inte är närvarande skriftligen eller genom en anteckning i det elektroniska systemet för behandling av ärenden före sammanträdet har meddelat att de förenar sig om föredragandens framställning och beslutsförslag och även de närvarande medlemmarna intar samma ståndpunkt.

### 12§

#### *Plenum*

---

Plenum är beslutfört när ordföranden eller en vice ordförande och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. I ärenden som gäller fastställande av bokslutet och beviljande av

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

ansvarsfrihet för förvaltningssektionen är plenum beslutfört när minst hälften av de ojäviga medlemmarna är närvarande. En förutsättning för plenums beslutförhet är dessutom att minst en medlem förordnad på förslag av arbetsgivarorganisationerna och en medlem förordnad på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens organisationer samt en medlem förordnad på förslag av lantbruksföretagarorganisationerna är närvarande. Vid behandlingen av ärenden som gäller sökande av ändring får högst hälften av de närvarande medlemmarna vara medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden och medlemmar med kännedom om lantbruksföretagarnas verksamhet. Om avgörandet av ett ärende i väsentlig grad beror på medicinska aspekter ska också en läkarmedlem vara närvarande.

### 13 §

#### *Förvaltningssektionen*

Förvaltningsärendena behandlas i förvaltningssektionen. Ordförande i sektionen är besvärsnämndens ordförande och övriga medlemmar är besvärsnämndens vice ordförande. Till förvaltningssektionen hör dessutom tre medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden, vilka utses så att de medlemmar som förordnats på förslag av arbetsgivarorganisationerna bland sig utser en medlem, de medlemmar som förordnats på förslag av arbetstagar- och tjänstemannaorganisationerna bland sig utser en medlem och de medlemmar som förordnats på förslag av lantbruksföretagarorganisationerna bland sig utser en medlem. Plenum fastställer valet av de föreslagna medlemmarna i förvaltningssektionen.

### 14 §

#### *Behandlingen av ärenden*

---

Försäkringsanstalterna är skyldiga att avgiftsfritt sända besvärsnämnden handlingar i den form som besvärsnämnden kräver.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

På den som förordnats till medlem av nämnden före ikraftträdandet av denna lag tillämpas 3 § i den lydelse den hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 14 § 7 mom. tillämpas från och med den 1 april 2018.

---

3.

## Lag

### om ändring av lagen om besvärsnämnden för social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen om besvärsnämnden för social trygghet (1299/2006) 13 §,  
*ändras* den finska språkdräkten i lagens rubrik samt rubriken för 1 kap., rubriken för 1 §, 1 § 1 mom., 2—6, 8—11, 12, 16 samt 18 och 19 §,  
av dem 4 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 463/2008, 6 § sådan den lyder i lag 711/2016, 8 § sådan den lyder i lag 463/2008, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 463/2008 och 716/2010 och 10 a § 1 mom. sådan den lyder i lag 1319/2010, samt  
*fogas* till lagen en ny 9 a § och 9 b § samt till 14 §, sådan den lyder i lag 807/2015, ett nytt 9 mom. som följer:

#### 1 kap.

#### Besvärsnämnden samt dess uppgifter och medlemmar

##### 1 §

##### *Besvärsnämndens uppgifter och behörighet*

Besvärsnämnden för social trygghet (*besvärsnämnden*) är första besvärnsinstans i ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa **och därmed jämförliga ärenden** samt i ärenden som gäller utkomstskydd och som handläggs av Folkpensionsanstalten i enlighet med vad som föreskrivs särskilt i de ifrågavarande förmånslagarna.

— — — — —

##### 2 §

##### *Besvärsnämndens medlemmar*

Rättskipningsverksamheten i besvärsnämndens sektioner leds av tre ordförande med uppdraget som huvudsyssla och högst fyra ordförande med uppdraget som bisyssla. Överdirektören och direktörerna för besvärsnämnden är ordföranden med uppdraget som huvudsyssla.

Dessutom har besvärsnämnden som medlemmar med uppdraget som bisyssla minst sex läkarmedlemmar, minst nio juristmedlemmar samt 18 medlemmar som representerar kännedom antingen om ändringssökandenas förhållanden eller om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden. Dessutom finns i besvärsnämnden ett tillräckligt antal suppleanter. På suppleanterna tillämpas det som i lag föreskrivs om besvärsnämndens medlemmar.

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

Ordförandena och de övriga medlemmarna handlar under domaransvar.

### 3 §

#### *Medlemmarnas behörighet och utnämning av dem*

Bestämmelser om behörigheten för besvärsnämndens ordförande med uppdraget som huvudsyssla finns i 4 §. Besvärsnämndens ordförande med uppdraget som bisyssla ska ha avlagt examen som ger behörighet för domartjänst samt vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor och med de förmånssystem som behandlas i nämnden.

De övriga medlemmarna i besvärsnämnden ska vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor och juristmedlemmarna ska dessutom ha avlagt examen som ger behörighet för domartjänst.

Till besvärsnämndens andra sektioner än de som behandlar utkomstskydd för arbetslösa **och därmed jämförliga ärenden** ska det utnämnas tolv medlemmar med kännedom om ändringssökandenas förhållanden. Av dem ska tre medlemmar utnämnas på förslag av arbetsgivarföreningarnas mest representativa centralorganisationer, fyra medlemmar på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens mest representativa centralorganisationer, en medlem på förslag av de mest representativa företagargenomgångarna och lantbruksföretagargenomgångarna och fyra medlemmar på förslag av de mest representativa organisationerna som representerar förmånstagarna.

Till besvärsnämndens sektioner som behandlar utkomstskydd för arbetslösa ska det utnämnas sex medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden. Av dem ska hälften utnämnas på förslag av arbetsgivarföreningarnas mest representativa centralorganisationer och hälften på förslag av arbetstagarnas och tjänstemännens mest representativa centralorganisationer.

Läkarmedlemmarna och deras suppleanter ska vara legitimerade läkare.

**Medlemmarna i besvärsnämnden är skyldiga att lämna redogörelse för sina bindningar på det sätt som det föreskrivs i 17 kap. 17 § i domstolslagen (673/2016) om sakkunnigledamöters skyldighet att lämna redogörelse för sina bindningar. (Nytt)**

### 4 §

#### *Utnämning av samt uppgifter och behörighetsvillkor för överdirektören och direktörerna*

I besvärsnämnden finns det en överdirektör och två direktörer som utnämns av statsrådet.

Överdirektören leder besvärsnämnden och svarar för verksamheten, övervakar att lagtolkningen är enhetlig i nämndens avgöranden och svarar för besvärsnämndens förvaltningsärenden. Närmare föreskrifter om uppgifterna för överdirektören finns i arbetsordningen. De uppgifter som hör till direktörerna anges i arbetsordningen.

Överdirektören och direktörerna ska ha avlagt examen som medför behörighet för domartjänst samt vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor och med de förmånssystem som behandlas i nämnden. Vidare ska de ha i praktiken visad ledarförmåga. Överdirektören ska dessutom ha erfarenhet av tjänstgöring som chef.

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

### 5 §

#### *När en plats som medlem blir ledig*

Det som föreskrivs om innehavare av domartjänst gäller i fråga om medlemmarnas rätt att kvarstå i sitt uppdrag.

Om en plats som ordförande med uppdraget som bisyssla eller en plats som medlem blir ledig under mandattiden, förordnas en efterträdare för återstoden av mandattiden.

### 6 §

#### *Domarförsäkran och avgångsålder*

Besvärsnämndens ordförande med uppdraget som huvudsyssla, ordförande med uppdraget som bisyssla och medlemmar ska när de tillträder sitt uppdrag avge domarförsäkran, om de inte har gjort det tidigare. Bestämmelser om domarförsäkran finns i 1 kap. 7 § i domstolslagen (673/2016).

Ordförandena med uppdraget som bisyssla och medlemmarna är skyldiga att avgå vid utgången av den månad under vilken de fyller 70 år.

### 8 §

#### *Besvärsnämndens sammansättning vid avgörande*

I besvärsnämnden avgörs besvärssärendena i sektioner. Rättskipningsärenden avgörs på föredragning i en sektion med fem eller tre medlemmar, i en förstärkt sektion eller i plenum. Rättskipningsärenden får avgöras också av ordföranden ensam.

### 9 §

#### *Medicinsk sammansättning vid avgörande med fem medlemmar*

I en medicinsk sammansättning med fem medlemmar ingår sektionens ordförande och som övriga medlemmar en juristmedlem, en läkarmedlem och två medlemmar med kännedom om ändringssökandenas förhållanden. Vid behandlingen av ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa **eller ett därmed jämförligt ärende** ingår dock i sammansättningen sektionens ordförande och som övriga medlemmar en juristmedlem, en läkarmedlem och två medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden.

Ett ärende behandlas i en medicinsk sammansättning vid avgörande med fem medlemmar, när det är fråga om

- 1) rätt till sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007),
- 2) rätt till en förmån enligt lagen om handikappförmåner (570/2007) eller beloppet av en förmån enligt den lagen,
- 3) rätt till garantipension som beviljats enligt 7 § 2 mom. 2 punkten i lagen om garantipension (703/2010),

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

4) rätt till sjukdagpenning enligt 8 kap. 1 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) eller till partiell sjukdagpenning enligt 8 kap. 11 § i den lagen,

5) rätt till rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) eller till yrkesinriktad rehabilitering eller medicinsk rehabilitering enligt den lagen,

6) ersättning för företagshälsovård eller ersättning för semesterkostnader enligt sjukförsäkringslagen,

7) ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa och där avgörandet av ärendet i väsentlig grad baserar sig på en medicinsk bedömning.

### 9 a §

#### *Juridisk sammansättning vid avgörande med fem medlemmar*

I en juridisk sammansättning med fem medlemmar ingår sektionens ordförande och som övriga medlemmar två juristmedlemmar och två medlemmar med kännedom om ändringssökandenas förhållanden. Vid behandlingen av ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa **eller ett därmed jämförligt ärende** ingår dock i sammansättningen sektionens ordförande och som övriga medlemmar två juristmedlemmar och två medlemmar med kännedom om förhållandena i arbetslivet och på arbetsmarknaden.

Ett ärende behandlas i en juridisk sammansättning vid avgörande med fem medlemmar, när det är fråga om

1) ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa, där avgörandet av ärendet inte i väsentlig grad baserar sig på en medicinsk bedömning,

2) huruvida någon omfattas av bosättningsbaserad social trygghet enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

### 9 b §

#### *Beslutförhet i en sammansättning vid avgörande*

Också andra ärenden än de som nämns i 9 och 9 a § ska avgöras i en sammansättning med fem medeledder, om ärendet är av särskilt stor betydelse för sökandens försörjning eller tillämpningen av lag.

Sektionen är beslutför när ordföranden och minst två andra medlemmar är närvarande, förutsatt att de av medlemmarna som inte är närvarande skriftligen eller genom en anteckning i det elektroniska systemet för behandling av ärenden före sammanträdet har meddelat att de förenar sig om föredragandens framställning och beslutsförslag och även de närvarande medlemmarna intar samma ståndpunkt.

### 10 §

#### *Sammansättning vid avgörande med tre medlemmar*

När andra ärenden än de som nämns i 9 och 9 a § behandlas hör till sammansättningen vid avgörande utöver sektionens ordförande även två juristmedlemmar eller en juristmedlem och en lä-

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

karmedlem. Sektionen är beslutför när ordföranden och en medlem är närvarande, förutsatt att den tredje medlemmen skriftligen eller genom en anteckning i det elektroniska systemet för behandling av ärenden före sammanträdet har förenat sig om föredragandens framställning och beslutsförslag och även de närvarande medlemmarna intar samma ståndpunkt.

### 10a §

#### *Ärenden som ska avgöras av en ordförande*

Besvärsnämndens ordförande eller en ordförande avgör på föredragning de besvärärenden som gäller beloppet av en ersättning enligt 3 kap. 4 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen eller 3 kap. 5 § 1 mom. i den lagen.

---

### 11 §

#### *Förstärkt sektion*

Överdirektören eller en direktör för besvärsnämnden eller en av besvärsnämndens sektioner kan förordna att ett ärende som behandlas i sektionen, eller avgörs av en ordförande, eller att en fråga som hör till ärendet ska avgöras i en förstärkt sektion för att säkerställa en enhetlig tolkning. I den förstärkta sektionen ingår som ordförande överdirektören eller en direktör för besvärsnämnden och som medlemmar dessutom de övriga ordförandena med uppdraget som huvudsyssla och de ordföranden för sektioner som behandlar ärendegruppen i fråga och har uppdraget som bisyssla samt medlemmarna i den sektion som tidigare har behandlat ärendet.

Den förstärkta sektionen är beslutför när minst två tredjedelar av medlemmarna är närvarande.

### 12 §

#### *Plenum*

Om ett ärende som ska avgöras av besvärsnämnden är av principiell betydelse för tillämpningen av lag i andra liknande fall eller om avgörandet i en sektion eller av en ordförande skulle komma att avvika från tidigare praxis, kan överdirektören eller en direktör för besvärsnämnden förordna att ärendet ska behandlas i besvärsnämndens plenum.

Plenum är beslutfört när överdirektören eller en direktör för besvärsnämnden såsom ordförande och minst hälften av besvärsnämndens övriga medlemmar är närvarande.

### 14 §

#### *Behandlingen av ärenden*

---

Folkpensionsanstalten är skyldig att avgiftsfritt sända besvärsnämnden handlingar i den form som besvärsnämnden kräver.

## Betänkande ShUB 8/2017 rd

### 16 §

#### *Tjänsteåtal*

Ordföranden, ordförandena med uppdraget som bisyssla och andra medlemmar i besvärsnämnden åtalas för tjänstebrott i Helsingfors hovrätt.

### 18 §

#### *Finansiering*

Kostnaderna för besvärsnämnden betalas av statens medel.

Arvodena för ordförandena med uppdraget som bisyssla och för medlemmarna bestäms enligt grunder som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet.

### 19 §

#### *Arbetsordning*

Närmare föreskrifter om besvärsnämndens organisation, delegationer och personal och om arbetet i besvärsnämnden finns i besvärsnämndens arbetsordning.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

Verksamheten vid besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden upphör vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som någon annanstans i lag föreskrivs om besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden gäller efter ikraftträdandet av denna lag besvärsnämnden för social trygghet.

Ärenden som vid ikraftträdandet av denna lag är anhängiga vid besvärsnämnden för social trygghet eller vid besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden överförs till behandling och avgörande i besvärsnämnden för social trygghet i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Mandattiden för de ordförande, vice ordförande samt övriga medlemmar och suppleanter vid besvärsnämnden för social trygghet och besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden som har uppdraget som bisyssla löper ut vid ikraftträdandet av denna lag.

---



4.

**Lag**

**om upphävande av 12 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 12 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

---

Helsingfors 6.10.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd  
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent  
medlem Arja Juvonen saf  
medlem Niilo Keränen cent  
medlem Anneli Kiljunen sd  
medlem Sanna Lauslahti saml  
medlem Anne Louhelainen blåa  
medlem Pekka Puska cent  
medlem Sari Raassina saml  
medlem Veronica Rehn-Kivi sv  
medlem Vesa-Matti Saarakkala blåa  
medlem Kristiina Salonen sd  
medlem Sari Sarkomaa saml  
medlem Martti Talja cent  
ersättare Satu Taavitsainen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Päivi Salo.